

Bilag til Bet. o. Lovf. om Værn for Erhvervs- og Arbejdsfriheden.

dertil. Det er vor Overbevisning, at den Rationering af Varetilførselen med dertil hørende Fordeling til Virksomhederne af det Landet som Helhed tilkommende Kvantum, der fandt Sted under Krigen, skabte ganske særlig gunstige Betingelser for Tilvejebringelsen af saadanne Prisoverenskomster, baade mellem Virksomhederne indenfor det enkelte Fag og mellem beslægtede Fag indbyrdes. Eksempelvis kan saaledes nævnes den i sin Tid meget omtalte Overenskomst mellem Smedemesterorganisationerne og de organiserede Jernhandlere. Af denne Overenskomst tillader man sig at vedlægge et Eksempplar. Det vil ses, at navnlig Overenskomstens § 2 indebærer Mulighed for at tilvejebringe Forhold indenfor Smedefaget, der kun levner liden Plads for den frie Konkurrence.

En Gennemgang af de Love, der er eller har været vejledende for en Række faglige Sammenslutninger, efterlader nu i det mindste hos De samvirkende danske Landboforeninger det Indtryk, at saadanne Sammenslutningers Formaal ofte er at skabe Mulighed for Prisaftaler indenfor det paagældende Fag til Modvirkning eller Hemning af den frie Konkurrence paa Prisfastsættelsens Omraade. Om der derved tilvejebringes et for højt Prisniveau, skal De samvirkende danske Landboforeninger, som allerede sagt, ikke udtale sig om, men kun fremhæve, at Sandsynligheden herfor efter vor Opfattelse foreligger.

Det skal endnu bemærkes, at det ikke vides med Sikkerhed, om samtlige de nedenauførte Bestemmelser fra visse faglige Sammenslutningers Love endnu er gyldige. Det nedenauførte Materiale ligesom for øvrigt ogsaa den ovennævnte Overenskomst mellem Smedeorganisationerne og Jernhandlerne er tilvejebragt ved et Studium i de offentlige Biblioteker af de til disse indsendte trykte Love, Priskuranter etc., og det skal udtrykkelig fremhæves, at de nedenauførte Oplysninger kun er Eksempler, der formentlig let lader sig supplere til en fyldigere Belysning af Spørgsmaalet.

I en Overenskomst af 30. August 1920 mellem *Centralforeningen af Smedemestre i Jylland og Jyllands samvirkende Smedemesterforening* om den vedtagne Fælles-Prisliste og den dertil knyttede hemmelige Protokol over usolide Betalere, hvilken Overenskomst nævnte Foreningers Medlemmer er pligtige at overholde, hedder det i § 1:

„Dersom nogen af nævnte Foreningers Medlemmer udfører Arbejde under Fælles-Prislistens Priser eller udfører Arbejde for nogen i Sorteboglisten opført, kan vedkommende idømmes Bøder fra 100 til 500 Kr. De lokale Foreninger undersøger og paadømmer selv saadanne Overtrædelser.

§ 3.

Der nedsættes et Prisreguleringsudvalg, bestaaende af Hovedorganisationernes Bestyrelser, der eventuelt nedsætter et snævrere Forretningsudvalg. Det er Udvalgets Pligt straks ved Forskydninger i Materialepriser og i Arbejdslønnen at bringe Priserne i Prislisten i passende Forhold til Prisforandringen.“

I de Bestemmelser, der i 1918 var gældende for *Sammenslutningen af Smede- og Karetmagermestre i Danmark*, hedder det:

„§ 1.

Denne Sammenslutnings Formaal er at værne de enkelte Mestre i de under samme hørende Foreninger.

§ 2.

Dette søges opnaaet ved, at ingen af de under samme hørende Medlemmer maa lade Smede- eller Karetmagerarbejde udføre hos Mestre, der ikke er Medlemmer af deres faglige Organisation.

§ 3.

Ethvert Medlem er pligtig til at overholde den til enhver Tid for hans Forening gældende Prisliste, ligesom Priserne paa færdige Vogne skal være paa Højde med de øvrige Haandværkeres Prisliste. For Misligholdelse af Priskuran-